

MLVH VÚLHM Jílovíště-Strnady Názvosloví v lesním hospodářství OCHRANA LESŮ. NÁZVY A DEFINICE Zápisna lesom. Termíny a opredelenia Forest Protection. Terms and Definitions	ON 48 0003 Související čs. normy ČSN 48 2701 Ochrana lesa před škodlivým hmyzem a houbami. Základní ustanovení ČSN 48 2702 Letecké a pozemní ošetřování lesních porostů proti škůdce ON 48 2711 Ochrana lesa proti kůrovcí lýkožroutu smrkovému ON 48 2712 Ochrana lesa proti klikorohu borovému ON 48 2715 Ochrana lesa proti bekym mnišec ON 48 2722 Ochrana lesa proti obalovačovi jedlovému ON 48 2723 Ochrana lesa proti dřevokazu čárkovánemu ON 48 2732 Ochrana lesa proti sypavce borové
Tato norma určuje základní názvy užívané v ochraně lesů a jejich význam (definice). Norma je členěna do těchto částí: I. Obecné pojmy pořadová čísla hesel 1 až 210. II. Abiotičtí činitelé, poškození pořadová čísla hesel 211 až 320. III. Biotičtí činitelé, poškození - rostlinní pořadová čísla hesel 321 až 389 - živočišní pořadová čísla hesel 390 až 500. IV. Ochrana, obrana, prognóza a evidence pořadová čísla hesel 501 až 730.	Nahrazení předchozích ČSN Tato norma nahrazuje obor 3 (poř. čísla hesel 3001 až 3987) ČSN 48 0000 Názvosloví v lesním hospodářství z 8. 9. 1964. Změny proti předchozímu vydání Proti předchozímu vydání byla norma zejména přepracována; názvy a definice byly zpřesněny a nově rozděleny do 4 částí. Pojmy, jejichž význam je ustálený, jakož i zastaralé názvy byly z normy vypuštěny. Vypracování normy Zpracovatel: Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti Jílovíště-Strnady, Ing. Vl. Jančárik CSc., Ing. Vl. Novák, CSc., Ing. J. Pařez, CSc., Ing. V. Samek, CSc., Ing. Z. Šustek, Ing. M. Švestka, CSc., Ing. V. Tichý, CSc. Odvětvové normalizační středisko pro lesní hospodářství při VÚLHM – Ing. M. Michalec. S návrhem vyslovily souhlas organizace: Ministerstvo lesního a vodního hospodářství ČSR Praha Ministerstvo lesního a vodního hospodářstva SSR Bratislava Vojenské lesy a statky, GR Praha Výzkumný ústav lesního hospodářstva Zvolen Encyklopedický institut ČSAV Praha Ústav vědecko-technických informací pro zemědělství Praha Lesoproyekt, ústav inženýrské činnosti lesů Brandýs nad Labem Lesoproyekt Zvolen Východočeské státní lesy, PR Hradec Králové Stredoslovenské štátne lesy, PR Žilina

I. OBECNÉ POJMY	
1 ochrana rostlin <i>ochrana rastlin</i>	obor, který se zabývá škodlivými činiteli rostlin, následky jejich působení, předcházením ztrát a obranou proti škodlivým činitelům
2 ochrana lesů <i>ochrana lesov</i>	součást ochrany rostlin zabývající se škodlivými činiteli v lese a možnostmi obrany proti nim
3 lesnická entomologie <i>lesnická entomológia</i>	část entomologie zabývající se studiem hmyzu, který má význam v lesním hospodářství
4 lesnická fytopatologie <i>lesnická fytopatológia</i>	část obecné fytopatologie pojednávající o chorobách lesních dřevin, semen a plodů a hnilobách dřeva
5 lesnická mykologie <i>lesnická mykológia</i>	část mykologie zabývající se studiem hub, které mají význam v lesním hospodářství
6 etologie <i>etológia</i>	nauka o chování organismů
7 bionomie <i>bionómia</i>	nauka o způsobu života určitého druhu organismu a jeho vývoji
8 ekologie <i>ekológia</i>	nauka o vztazích mezi organismy a jejich prostředím
9 biogeografie <i>biogeografia</i>	věda studující zákonitosti rozšíření organismů na Zemi
10 prostředí, životní prostředí <i>prostředie, životné prostredie</i>	soubor (komplex) činitelů obklopujících a ovlivňujících organismus
11 ekosystém <i>ekosystém</i>	dynamický systém vztahů společenstva organismů a jejich prostředí, určovaný potravními vazbami, koloběhem živin a tokem energie. Vyznačuje se schopností odolávat změnám s určitou stabilitou

12 biotop <i>biotop</i>	životní prostor určité biocenózy vy- mezený svými topografickými, edafickými, hydrologickými nebo klimatickými vlastnostmi
13 ekotop <i>ekotop</i>	soubor neživých složek prostředí organismu (organismů)
14 biom <i>bióm</i>	soubor biocenóz (zpravidla závěrečných společenstev) podobné fyzionomie charakterizující určitou oblast
15 biocenóza, biogeocenóza, geobiocenóza <i>biocenóza, biogeocenóza, geobiocenóza</i>	druhově a prostorově vymezené spo- lečenstvo organismů a jejich pro- středí
16 fytoeenóza <i>fytocenóza</i>	společenstvo rostlin dané biocenózy
17 zooeenóza <i>zoocenóza</i>	společenstvo živočichů dané bio- cenózy
18 synuzie <i>synúzia</i>	skupina druhů a jejich populací, které v biocenóze zaujmají podobné místo a mají podobnou životní formu
19 merocenóza <i>merocenóza</i>	dilčí společenstvo organismů v ur- čité strukturální jednotce (merotopu) uvnitř cenózy
20 nika <i>nika</i>	funkčně ekologický prostor, který zaujímá určitý druh v biocenóze (resp. v ekosystému)
21 epigeon <i>epigeion</i>	organismy žijící na půdním povrchu
22 edafon <i>edafón</i>	organismy žijící trvale nebo dočasně v půdě

23 kolonie <i>kolónia</i>	prostorově ohraničený soubor po-hromadě žijících jedinců téhož druhu (kolonie homotypická) nebo více druhů (kolonie heterotypická) za-jistujících společně své životní potřeby	31 introdukce <i>introdukcia</i>	cílevědomé zavedení určitého druhu organismu do oblasti ležící zpravidla mimo areál jeho přirozeného rozšíření
24 lokalita <i>lokalita</i>	místo určené souřadnicemi (včetně nadmořské výšky) popřípadě relativními topografickými parametry (blízkosti sídla, toku, kóty, názvem tratě apod.)	32 populace <i>populácia</i>	souhrn všech jedinců téhož druhu, kteří obývají souvislou část prostoru a volně se mezi sebou kříží
25 autoregulace <i>autoregulácia</i>	schopnost soustavy udržovat určitou rovnováhu, popř. navrátit funkční vztahy do (víceméně) původního stavu po jejím narušení vnějšími činiteli (někdy se ztotožňuje s pojmem homeostáze a stabilita)	34 populaciální dynamika <i>populačná dynamika</i>	vývoj a změny početnosti a struktury populace
26 abundance, četnost početní stav <i>abundance, početnosť, početný stav</i>	absolutní počet jedinců určitého druhu na ploše nebo v prostoru	35 oscilace populace <i>oscilácia populácie</i>	krátkodobé změny početnosti během roku nebo generace druhu (obr. 1)
27 dominanee <i>dominancia</i>	a) poměrná početnost druhů ve společenstvu b) převládnutí organismu v daném čase na dané ploše, resp. v daném prostoru	36 fluktuace populace <i>fluktuácia populácie</i>	dlouhodobé (víceleté) kolísání početnosti populace (obr. 1)
28 dominantní druh <i>dominantný druh</i>	druh převládající četností, hmotností apod. v určité biocenóze	37 gradologie <i>gradológia</i>	nauka o zákonitostech přemnožování organismů (používá se zejména u živočichů)
29 mezidruhové vztahy <i>medzidruhové vzťahy</i>	vzájemné vztahy mezi druhy v bio-cenóze	38 přemnožení, gradace <i>premnoženie, gradácia</i>	soubor všech jevů ve vývoji populace od počátku zvyšování její početnosti ze stavu latence až po návrat k původnímu stavu
30 druh, species <i>druh, species</i>	základní taxonomická jednotka organismu (různým způsobem definovaná), která se dělí v nižší jednotky, především na poddruhy (subspecies), variety a formy	39 gradační křivka <i>gradačná krvka</i>	křivka zachycující průběh gradace
		40 utajenosť, latence <i>utajenosť, latencia</i>	vlastnost některých dějů probíhat bez vnějších a patrných změn
		41 latentní stav <i>latentný stav</i>	nízký početní stav škůdce mezi dvěma gradacemi (obr. 2)

42	základní stav <i>základný stav</i>	nízký početní stav populace škůdce, při němž nehraci v téže nebo následující generaci jeho přemnožení, které má za následek ekonomicky významné poškození (obr. 2)
43	zvýšený stav <i>zvýšený stav</i>	početní stav populace škůdce, při němž dosud nedochází k ekonomicky významnému poškození dřevin nebo porostů, který však upozorňuje na možnost jeho vzniku v téže nebo následující generaci
44	kalamitní stav <i>kalamitný stav</i>	početní stav populace škůdce, při němž dochází k rozsáhlým poškozením majícim za následek hospodářské nebo jiné ztráty
45	progradace <i>progradácia</i>	období růstu abundance od akrescence až po kulminaci gradace (obr. 2)
46	akrescence, vzestup gradace <i>akrescencia, vzostup gradácie</i>	počáteční období progradace v němž se početnost populace mírně zvyšuje nad úroveň latence (obr. 2)
47	postup gradace, fáze exponenciálního růstu populace, progrese <i>postup gradácie, fáza exponencionálního rastu populácie, progresia</i>	období následující po akresenci, v němž se prudce zvyšuje početní stav populace až do vrcholení gradace
48	vrcholení gradace, kulminace <i>vrcholenie gradácie, kulminácia</i>	období, kdy populace dosahuje během gradace nejvyšší početnosti (obr. 2)
49	retrogradace <i>retrogradácia</i>	fáze ve vývoji populace následující po kulminaci, v níž početnost populace klesá až po dosažení hodnoty latence (obr. 2)
50	ústup gradace, regrese <i>ustup gradácie, regresia</i>	pokles početnosti populace od kulminace až po hranici, při niž škůdce nepůsobí hospodářsky významné škody (obr. 2)

51	dekrescence, opad gradace <i>dekrescencia, pokles gradácie</i>	konečné údobí gradace, v němž početnost populace klesá od stavu regrese po stav latency (obr. 2)
52	amplituda gradace <i>amplitúda gradácie</i>	rozsah výkyvu mezi početností populace v latenci a v kulminaci (obr. 2)
53	gradačně latentní druh <i>gradačne latentný druh</i>	druh, jehož abundance je téměř stále na nízké úrovni (obr. 3)
54	gradačně temporární druh <i>gradačne temporárny druh</i>	druh, jehož abundance podléhá občasným výrazným výkyvům (obr. 3)
55	gradačně permanentní druh <i>gradačne permanentný druh</i>	druh, jehož abundance se udržuje téměř stále na vysoké úrovni a jen občas prudce klesá (obr. 3)
56	monovoltinní vývoj <i>monovoltinny vývoj</i>	vývoj, při němž se během 12 měsíců vyvíjí jediná generace organismu
57	polyvoltinní vývoj <i>polyvoltinny vývoj</i>	vývoj, při němž se během 12 měsíců vyvíjí dvě a více generací organismu
58	pokolení, generace <i>pokolenie, generácia</i>	souhrn vývojových stadií od jejich vzniku až po zánik jedince
59	jednoduché pokolení <i>jednoduché pokolenie</i>	pokolení hmyzu, jehož vývoj proběhne během 12 měsíců
60	dvojitě nebo víceňásobné pokolení <i>dvojité lebo viacnásobné pokolenie</i>	pokolení hmyzu, které se objeví dvakrát či vícekrát během 12 měsíců
61	sesterské pokolení <i>sesterské pokolenie</i>	pokolení vzniklé z opakování snůšek vajíček prováděných samičemi kůrovců po regeneračním žiru
62	viceleté pokolení <i>viacročné pokolenie</i>	pokolení, které přežívá více let

63	odpor prostředí <i>odpor prostredia</i>	soubor všech činitelů, které brzdí rozvoj organismů	75	chronický škůdce <i>chronický škodca</i>	škůdce působící dlouhodobě nebo v často se opakujících intervalech
64	kritický počet <i>kritický počet</i>	počet jedinců škůdce, při němž nastává nebezpečí hospodářských škod a nutnost obranného zásahu	76	autochtonní škůdce <i>autochtónny škodca</i>	škůdce působící ve svém přirozeném areálu
65	koeficient rozmnožování <i>koeficient rozmnožovania</i>	poměr populační hustoty určitého druhu na konci k počtu na začátku sledovaného časového úseku	77	zavlečený škůdce <i>zavlečený škodca</i>	škůdce rozšířený člověkem do oblasti mimo jeho přirozený areál
66	sexuální index <i>sexuálny index</i>	poměr počtu samiček k početnosti celé populace určitého druhu	78	karanténní škůdce <i>karanténny škodca</i>	škůdce, který podle legislativních předpisů podléhá karanténním opatřením
67	index hustoty vajíček <i>index hustoty vajíčok</i>	poměr počtu nakladených vajíček k počtu pupenů na vzorníkové větvi	79	disperze škůdce <i>disperzia škodcu</i>	rozmístění škodlivých jedinců určitého druhu populace na určité ploše nebo prostoru
68	fertilita, plodnost <i>fertilita, plodnosť</i>	počet potomstva jedné samice za období její reprodukční aktivity	80	rozsev škůdce <i>rozptyl škodcu</i>	rozptýlený výskyt škůdce anebo jednotlivých napadených stromů v celém porostu (lesním komplexu)
69	natalita <i>natalita</i>	počet nově produkovaných jedinců dané populace	81	škoda <i>škoda</i>	snížení užitné hodnoty produktu lesa a jeho ostatních užitečných funkcí vyjádřené v jednotkách peněžní hodnoty
70	mortalita, úmrtnost <i>mortalita, úmrtnosť</i>	úbytek členů populace způsobený jejich uhynutím v určitém časovém úseku	82	práh hospodářské škodlivosti <i>hranica hospodárskej škodlivosti</i>	populační hustota škůdce, při níž se má přikročit k ochranným opatřením, která by předešla vzniku stavu škůdce na hladinu hospodářské škodlivosti
71	letalita <i>letalita</i>	poměr počtu uhynulých jedinců k počtu jedinců zasažených škodlivým faktorem (nemoci, jedem, zátením)	83	hladina hospodářské škodlivosti <i>hladina hospodárskej škodlivosti</i>	nejnižší populační hustota škůdce, při níž vznikne ekonomicky významné poškození
72	škůdce <i>škodca</i>	organismus znehodnocující výsledky lidské práce a materiál sloužící člověku	84	ekonomicky významné poškození <i>hospodársky významné poškodenie</i>	objem škody opravňující k tomu, aby se vynaložily určité náklady na obranný zásah proti škůdci
73	primární škůdce <i>primárny škodca</i>	škůdce napadající organismus dosud nepoškozený jiným činitelem			
74	sekundární škůdce <i>sekundárny škodca</i>	škůdce napadající organismus již oslabený působením jiného škodlivého činitele			

107 přiležitostný hostitel
priležitostný hostitel

hostitel, který bývá cizopasníkem napadán, ale neposkytuje mu možnosti dlouhodobého vývoje

108 konečný hostitel
konečný hostitel

hostitel, na kterém nebo ve kterém cizopasník dosahuje pohlavní zralosti

109 eizopasník, parazit
cudzopasník, parazit

organismus živící se tělními substancemi z živého těla jiného organismu, při čemž jej buď pouze oslabuje, anebo po delší době cizopasení usmrcuje (parazitoidismus)

110 ektoparazit
ektoparazit

vnější cizopasník

111 endoparazit
endoparazit

vnitřní cizopasník

112 hyperparazit
hyperparazit

organismus cizopasící na jiném druhu cizopasníka

113 soliterní parazit
soliérny parazit

parazit, který se vyvíjí v hostiteli jednotlivě (pouze jeden jedinec)

114 hromadný parazitismus, hromadný parazit
hromadný parazitizmus, hromadný parazit

typ cizopasnictví, při němž se z jedince hostitele vylihnou dva nebo více jedinců parazita téhož druhu

115 multiparazitismus
multiparazitizmus

typ cizopasnictví, při kterém v jedinci hostitele současně cizopasí více druhů parazitů, z nichž však vlivem mezidruhové konkurence přežije jen jeden druh

116 kleptoparazitismus
kleptoparazitizmus

druh multiparazitismu, při kterém samičky určitého druhu parazita (kleptoparazita) se při vyhledávání hostitele pro odložení vajíček specializují na již před tím parazitované hostitele; jejich larva zahubí ostatní druhy parazitů a potom se dále vyvíjí jako normální parazit

117 superparazitismus
superparazitizmus

typ cizopasnictví, kdy je do hostitele odloženo více vajíček soliterního parazita; nejsilnější larva zahubí všechny ostatní larvy parazita

118 epizit
epizit

a) organismus, živící se jinými živými organismy nebo jejich velkými částmi (na rozdíl od parazita)

b) synonymum pro název predátor

c) ~~ektoparazit~~, který během svého vývoje vystřídá a usmrť více hostitelů; v tomto smyslu chápán pojednání epizit jako přechod mezi parazitem a predátorem

d) ~~specializovaný predátor~~ vyznačuje se při získávání potravy zvláštním způsobem chování a používáním zvláštních orgánů

e) synonymum pro název epizoon (v nejširším slova smyslu živočich žijící na tělech jiných živočichů)

119 predátor
predátor

živočich, který napadá a požírá těla jiných živočichů nebo jejich velké části, při čemž je zpravidla bezprostředně usmrcuje (často se ztožňuje s epizitem)

120 monofágie
monofágia

potravní specializace na jediný druh potravy

121 oligofágie
oligofágia

potravní specializace na příjem úzkého spektra potravy rostlinného nebo živočišného původu

122 polyfágie, multivorie
polyfágia, multivoria

schopnost organismu přijímat široké spektrum potravy, která je buď rostlinného nebo živočišného původu

123 pantofágie, omnivorie
pantofágia, omnivoria

schopnost organismu přijímat rostlinnou a živočišnou potravu

124 **karnivor, masožravec**
karnivor, māsožravec

živočich, který se živí jinými živočichy

125 **nekrofág**
nekrofág

živočich živící se odumřelými a rozkládajícími se těly jiných živočichů

126 **koprofág**
koprofág

živočich živící se výkaly jiných živočichů

127 **saprofág**
saprofág

živočich živící se odumřelou organickou hmotou

128 **saprofyt**
saprofyt

rostlina získávající živiny a energii z odumřelé organické hmoty

129 **entomofág**
entomofág

živočich (převážně se však používá pro hmyz, resp. členovce vůbec), který se živí hmyzem

130 **fytofág, býložravec**
fytofág, bylinožravec

živočich, který se živí potravou rostlinného původu

131 **xylofág**
xylofág

živočich živící se dřevem

132 **herbivor, býložravec**
herbivor, bylinožravec

a) v širším smyslu synonymum pro název fytofág
b) v užším smyslu živočich požírající bylinky a traviny

133 **bakteriofág**
bakteriofág

virus vázaný svým vývojem a reprodukcí na baktérie a zasahující do jejich genetického kódu

134 **potravní řetězec**
potravný řetězec

tok hmoty (a energie) v ekosystému mezi jednotlivými potravními články od producentů (zelených rostlin) ke konzumentům až po dekompozitory a reducenty (houby, baktérie apod.)

135 **potravní trofické vztahy**
potravné trofické vztahy

vzájemné vztahy mezi organismy v ekosystému dané uspokojováním vlastních nebo cizích nároků na potravu, při kterých organismus přijímá organickou hmotu tvořenou jinými organismy

136 **symbioza**
symbiôza

soužití jedinou a populaci různých druhů v nejširším smyslu někdy chápána úzeji jako komenzalismus, mutualismus nebo kooperace

137 **synergismus**
synergizmus

spolupůsobení a výsledná účinnost dvou nebo více látek nebo činitelů (synergantů), která je průkazně vyšší než součet účinků těchto látek (činitelů) působících odděleně

138 **antagonismus**
antagonizmus

vztah druhů v kompetici (konkurenči) nebo přímém nepřátelství; ve fytopatologii v užším smyslu potlačování vývoje nebo poškozování organismů jinými, většinou vylučováním toxických metabolitů

139 **kompetice, konkurence**
kompetícia, konkurencia

antagonistické vztahy ve formě soutěžení jedinců nebo druhů o živiny, energii, prostor, popřípadě hostitele

140 **inhibice**
inhibícia

spolupůsobení a výsledná účinnost dvou a více látek nebo činitelů, která je průkazně nižší než součet účinků těchto látek (činitelů) působících odděleně

141 **patogenita**
patogenita

schopnost choroboplodného činitele vyvolávat patologické změny

142 **agresivita patogena**
agresivita patogéna

schopnost činitele napadat hostitele (infikovat ho), žít v něm, používat ho pro svoji výživu a množit se v něm nebo na něm

143	virulence <i>virulencia</i>	míra agresivity a patogenity původce označující jeho parazitické vlastnosti; nesprávně se zaměňuje s agressivitou	154	chronická nákaza <i>chronická nákaza</i>	dlouhodobá nákaza, při níž existuje rovnováha mezi působením původce nákazy a obrannými schopnostmi zasaženého organismu
144	odolnost, rezistence <i>odolnosť, rezistencia</i>	schopnost organismu odolávat působení nepříznivých (škodlivých) činitelů, popř. obecně vnějším faktorům	155	inkubaace <i>inkubácia</i>	období od vniknutí nákazy nebo cizopasníka do těla až po projev prvních příznaků onemocnění
145	dispozice, náchylnost <i>dispozícia, náchylnosť</i>	citlivost organismu k působení nepříznivých činitelů (např. onemocnění nebo napadení škůdcem či parazitem)	156	regenerace <i>regenerácia</i>	obnovení (nahrazení) poškozené nebo zničené části těla organismu
146	vnimavost, receptivita <i>vnimavosť, receptivita</i>	způsobilost organismu k napadení cizopasníkem nebo patogenem	157	epidemie <i>epidémia</i>	velkoplošný výskyt onemocnění organismů; zasahuje-li celé kontinenty pak se označuje jako pandemie; šíření může být explozívní nebo tardinní (pozvolné)
147	imunita <i>imunita</i>	odolnost organismu proti škodlivému působení jiných organismů nebo látek (toxinů)	158	endemic <i>endémia</i>	plošně omezený výskyt určité nemoci udržující se v daném areálu nebo se v něm pravidelně vyskytující
148	infekce, nákaza <i>infekcia, nákaza</i>	vniknutí patogenu do hostitelského organismu a vyvolávání chorobných změn	159	epifytotie <i>epifytícia</i>	nákaza rostlin, která se z počátečních malých ohnisek rychle a ve velkém rozsahu rozšiřuje na větší území
149	původec nákazy <i>pôvodca nákazy</i>	organismus, který způsobuje v hostiteli chorobné změny	160	epizootie <i>epizoocia</i>	nákaza živočichů, která se z počátečních malých ohnisek rychle a ve velkém rozsahu rozšiřuje na větší územní oblasti
150	zdroj nákazy <i>zdroj nákazy</i>	nakažení jedinci nebo materiál kontaminovaný původcem nákazy	161	stres <i>stres</i>	stav vyvolaný nadměrným zatížením organismu vedoucí k narušení jeho vnitřní rovnováhy
151	cesta nákazy <i>cesta nákazy</i>	postup nákazy od zdroje k hostiteli	162	životnost, vitalita <i>životnosť, vitalita</i>	stupeň životaschopnosti
152	latentní nákazu <i>latentná nákaza</i>	nákaza, při níž se působení patogenního činitele na organismus dlouhodobě neprojevuje a ke své aktivaci vyžaduje vnější podnět	163	životaschopnost <i>životaschopnosť</i>	schopnost organismu či populace vyvijet se a přežívat v daném prostředí
153	akutní nákaza <i>akútne nákaza</i>	nákaza, při níž se působení patogenního činitele projeví náhle a stupňuje se	164	vývojové stadium <i>vývojové štádium</i>	určitý stupeň vývoje organismu

165	zárodek, embryo <i>zárodok, embryo</i>	organismus v počátečním stadiu svého vývoje od rýhování vajíčka až k začátku jeho samostatného života (línutí, porod)
166	embryonální vývoj <i>embryonálny vývoj</i>	vývoj organismu ve vajíčku od počátku rýhování až po ukončení tvorby orgánů a počátek samostatného života jedince (línutí larvy, mládete, porod)
167	monogamie <i>monogamia</i>	způsob soužití a zakládání potomstva jedinec druhu s jedním jedincem opačného pohlaví
168	polygamie <i>polygamia</i>	způsob soužití a zakládání potomstva jedinec druhu s více jedinci opačného pohlaví
169	rodozměna, heterogonie <i>rodozmena, heterogónia</i>	pravidelné střídání pohlavně a nepohlavně se rozmnožujících generací
170	holocyklie <i>holocyklia</i>	rodozměna, při níž se střídá jedna generace pohlavní s jednou nebo více generacemi partenogenetickými
171	anholocyklie <i>anholocyklia</i>	rodozměna, při níž byla oboupohlavní generace potlačena a zůstávají pouze generace partenogenetické
172	partenogeneze, samobřezost <i>partenogenéza, samoplodenie</i>	rozmnožování neoplozenými vajíčky
173	polymorfismus <i>polymorfizmus</i>	pohlavně, ekologicky, generačně nebo sociálně podmíněná odlišnost vzhledu druhu (kasty sociálního hmyzu, pohlavní dvojtvrárost, různé generace mšic, stadia rzi)
174	pohlavní dvojtvrárost, dimorfismus <i>pohlavná dvojtvrárost, dimorfizmus</i>	vnější tvarová rozdílnost samičích a samičích jedinců téhož druhu

175	sekret <i>sekrét</i>	produkty činnosti žláz
176	exret, výměšek <i>exkrét, výlučok</i>	odpadní produkty látkové výměny
177	kviescence <i>kvescencia</i>	reverzibilní, vnějšími podmínkami vyvolaná přestávka ve vývoji studenokrevních živočichů
178	diapauza <i>diapauza</i>	klidové období ve vývinu bezobratlých živočichů, při němž jsou některé fyziologické procesy utlumeny
179	hibernace <i>hibernácia</i>	přezimování za snížených životních pochodů
180	přezimování <i>prezimovanie</i>	způsob přečkávání zimního období
181	rojení <i>rojenie</i>	krátkodobé hromadné vylétnutí určitého druhu hmyzu
182	kmen chroustů <i>kmeň christov</i>	soubor populací chroustů na daném území, jejichž příslušníci mají stejnou délku vývoje a současně se rojí
183	pygidium <i>pygidium</i>	hřbetní část posledního zadečkového článku členovců
184	patologie hmyzu <i>patológia hmyzu</i>	nauka o nemociach hmyzu
185	polyedrie <i>polyedria</i>	virové onemocnění, v jehož konečné fázi se v těle hmyzu objevují mnohostenná (polyedrická) bílkovinná tělíska obsahující tyčinky virů
186	polyedrické viry <i>polyedrické vírusy</i>	viry vytvářející v buňkách hostitele mnohostenná bílkovinná tělíska (polyedry)

187	vrškování <i>vrškovanie</i>	hromadění virem onemocnělých hou-senek ve vrcholcích stromů
188	septikemie <i>septikémia</i>	stav nemocného organismu, při němž se baktérie ze zasažených buněk uvolňují hromadně do tělní dutiny
189	tfas, tremor <i>záchvev, tremor</i>	předsmrtný stav živočicha (např. intoxikovaného) projevující se chvěním končetin nebo jiných orgánů
190	nanismus <i>nanizmus</i>	zakrnělý stav (vzrůst) organismu v důsledku života v trvale nepřízni-vých podmínkách nebo po napadení patogenem
191	novotvar <i>novotvar</i>	útvar na organismu nebo v organis-mu vzniklý specifickým působením patologického nebo škodlivého čini-tele
192	atrofie <i>atrofia</i>	druhotné zmenšení normálně vyvi-nutého orgánu nebo jeho části
193	hypertrofie, zbytnění <i>hypertrrofia, zbyjnenie</i>	změny pletiva a tkáně, jež se proje-vuji nadměrným zmnožením nebo zvětšením buněk; pletiva si zacho-vávají původní tvar nebo se jejich tvar mění
194	nekróza <i>nekroza</i>	trvalé degenerativní změny a hro-madné odumírání buněk části pletiv a tkání živého organismu
195	sanitární kvocient <i>sanitárny kvocient</i>	poměr poškozených (nemocných) je-dinců k jejich celkovému počtu
196 až 210	na doplňky	

II. ABIOTIČTÍ ČINITELÉ, POŠKOZENÍ

211	vitr <i>vietor</i>	převážně vodorovný pohyb vzduchu z míst vyššího tlaku do míst nižšího tlaku
-----	------------------------------	---

Živícíši škodliví činitelé

390 **proměna dokonalá,
holometabolie**
*premena dokonalá,
holometabolia*

vývoj hmyzu složený ze čtyř stadií
(vajíčka, larvy, kukly a dospělce)

391 **proměna nedokonalá,
hemimetabolie**
*premena nedokonalá,
hemimetabolia*

vývoj hmyzu složený ze tří stadií
(vajíčka, larvy a dospělce)

392 **lihnutí**
liahnutie

opuštění vajíčka larvou nebo mlá-
dětem, nebo opuštění kukly dospěl-
cem

393 **larva**
larva

živočich, který ukončil embryonální
vývoj a je vyzbrojený provizorními
orgány

394 **ponrava**
pandrava

larva listorohých brouků vyznačují-
cí se měkkým tělem a zřetelně vyvi-
nutými nožkami (obr. 5)

395 **drátovce**
drôtovec

larva kovaříkovitých vyznačující se
úzkým, váleovitým a silně sklero-
tizovaným tělem (obr. 4)

396 **svlékání larev**
zvliekanie lariev

pravidelné odvrhování kutikuly pod-
míněné růstem organismu

397 **instar**
instar

růstový stupeň stadia larvy vyme-
zený svlékáním kutikuly a charak-
teristickou velikostí a morfologic-
kými znaky

398 **housenka**
husenica

larva motýlů (obr. 5)

399 **housenice, pahousenka**
pahúsenica

larva fytofágních zástupečů blan-
křídlych (bylinných vos), která má
bud jen 3 páry hrudních noh nebo
ještě 6 až 8 párů panožek (obr. 5)

400	nymfa <i>nymfa</i>	a) larva některých klepítkatců hmyzu s proměnou nedokonalou b) poslední instar larválního stadia některých druhů hmyzu s proměnou dokonalou
401	eonymfa <i>eonymfa</i>	a) obecně: částečně nepohyblivé stadium larvy hmyzu s dokonalou proměnou předcházející kukle b) u pilatek: přeléhající housenice bez pupálních očí
402	pronymfa <i>pronymfa</i>	a) obecně: poslední instary larev hmyzu s nedokonalou proměnou nesoucí zřetelné náznaky křídel b) u pilatek: housenice posledního instaru s vyvinutýma pupálníma očima
403	rojivec <i>rojivec</i>	pronymfa pilatek, hřebenulí a ploskohřbetek; housenice, která na jaře příštího roku ukončí vývoj v dospělosti
404	pupální oko <i>pupálne oko</i>	velká tmavá, ostře ohrazená skvrna oválného tvaru na spáncích pronymf ploskohřbetek a pilatek (obr. 5)
405	prepupa (překukla) <i>prepupa (predkukla)</i>	a) poslední larvální instar hmyzu s proměnou dokonalou, u něhož se tvoří kukla pod kutikulou larvy b) někdy používané označení pro pronymfu pilatek a ploskohřbetek
406	kukla, pupa <i>kukla, pupa</i>	nepohyblivé vývojové stadium, ve kterém probíhá přeměna larvy v dozrávajícího hmyzu
407	kokon <i>kokón</i>	ochranný obal kukly (vytvořený ze smeleného přediva, výkalů, písku, úlomků dřeva apod.)

408	zámotek, zápredeček <i>zámotok, zápradok</i>	ochranný obal eonymfy, pronymfy nebo kukly vytvořený z přediva
409	dospělec, imago <i>dospelec, imágó</i>	dospělý hmyz s vyvinutými pohlavními orgány
410	snůška <i>znáška</i>	počet vajíček vykladených jednou samičkou na určitém místě nebo za jedno rozmnožovací období (snůška celková)
411	dvojvajíčko <i>dvojvajíčko</i>	skupina dvou (zřídka 3 až 4) vajíček obaleče dubového přilepená na kůru a pokrytá společnou ochrannou vrstvou
412	hubka <i>hubka</i>	hromádka stmelených vajíček některých bekyní, bourovek a bourovček pokrytá chloupky ze zadečku samičky
413	zreátko <i>zrkadielko</i>	shluk čerstvě vylihlých housenek bekyně mnišky a bekyně velkohlavé
414	hnízdo housenek <i>hniezdo húsenic</i>	předivový vak osídlený pospolitě žijícími housenkami
415	předivový vak <i>pradiarový vak</i>	vak z řídkého přediva spřádaného housenkami nebo housenicemi kolem napadených větví, sloužící jako úkryt
416	předení housenek <i>pradenie húsenic</i>	vylučování a sprádání tuhnoucího výměšku snovacích žláz některými housenkami
417	dřevokazný hmyz <i>drevokazný hmyz</i>	hmyz, který prodělává část nebo celý vývoj ve dřevě, při čemž svou činností dřevo naruší
418	hloubka poškození <i>hlbka poškodenia</i>	hloubka, do níž zasahují chodby dřevokazného hmyzu; rozeznáváme poškození povrchové, mělké a hluboké

419	podkorní hmyz <i>podkôrny hmyz</i>	hmyz, který prodělává část svého vývoje pod kůrou dřevin
420	kuroveový strom <i>chrobačiar</i>	živý strom napadený lýkožroutem
421	kuroveová sonše <i>lykožrútový suchár</i>	stojící strom odumřelý po žiru kuroveů, který jím již neskýtá vhodné prostředí pro založení nového pokolení, některým drahům však umožňuje zralostní nebo regenerační žir, popř. zimování
422	zakladatelka, fundatrix <i>zakladateľka, fundatrix</i>	partenogenetická samička mšic, potomek pohlavně se rozmnožující generace, vyvíjející se na hlavním hostiteli (obr. 6)
423	fundatrigenia <i>fundatrigénia</i>	potomek zakladatelky, který se vyvíjí na stejně hostitelské rostlině a rodí další partenogenetickou generaci (obr. 6)
424	virginogénia <i>virginogénia</i>	partenogenetická samička mšic vzniklá z fundatrigenie (nebo její partenogenetické potomstvo), žijící na jiném (vedlejším) hostiteli (obr. 6)
425	alienicola, exulans <i>alienicola, exulans</i>	partenogenetická samička žijící na jiné hostitelské rostlině než zakladatelka
426	gallieola, cellares <i>gallicola, cellares</i>	okřídlené fundatrigenie mšic z čeledi korovnicovitých (Adelgidae) žijící v hálkách
427	radicieola <i>radicicola</i>	virginogenní generace mšic žijící na kořenech hostitelské rostliny
428	virgo <i>virgo</i>	partenogenetická samička mšic vzniklá z fundatrigenie, žijící na stejném hostiteli (nebo její partenogenetické potomstvo)

429	aestivalis, progrediens <i>aestivalis, progrediens</i>	letní, nepřezimující generace virginogenii čeledi korovnicovitých (Adelgidae)
430	migrantes alatae <i>migrantes alatae</i>	stěhovavá okřídlená forma vigino- genií
431	sistens, hiemalis <i>sistens, hiemalis</i>	přezimující forma virginogenii čeledi korovnicovitých (Adelgidae)
432	neosistens <i>neosistens</i>	prvé vývojové stadium sistens, které je důležité svými morfologickými znaky pro určování mšic z čeledi korovnicovitých (Adelgidae)
433	sexuales <i>sexuales</i>	pohlavně se rozmnožující generace mšic (obr. 6)
434	sexupara, gynoparae <i>sexupara, gynoparae</i>	partenogeneticky se rozmnožující samičky mšic dávající vznik pohlavní generaci sexuales (obr. 6)
435	sání <i>cicanie</i>	forma přijímání tekuté potravy snižením tlaku v ústních orgánech pod hodnotu atmosférického tlaku nebo tlaku v tkáních a žlázách jiných organismů
436	žir hmyzu <i>žer hmyzu</i>	příjem rostlinné potravy hmyzem, který ve větším rozsahu způsobuje poškození rostlin
437	slabý žir <i>slabý žer</i>	žir, při němž strom ztrácí méně než 1/3 asimilačních orgánů
438	střední žir <i>stredný žer</i>	žir, při němž strom ztrácí 1/3 až 2/3 asimilačních orgánů
439	silný žir <i>silný žer</i>	žir, při němž strom ztrácí více než 2/3 asimilačních orgánů

440	holožir <i>holožer</i>	žir, který vede téměř k úplné ztrátě asimilačních orgánů (jedince či porostu)
441	vrcholkový žir <i>vrchovcový žer</i>	žir soustředěný do vrcholku stromu (rostliny), při čemž spodní části zůstávají více méně uchráněny
442	komplexní žir <i>komplezný žer</i>	žir způsobený současně více druhy hmyzu vázanými na tutéž rostlinu
443	zralostní (úživný) žir <i>zrelostný (úživný) žer</i>	žir dospělého hmyzu nutný k dozrání pohlavních orgánů hmyzu
444	regenerační žir <i>regeneračný žer</i>	žir dospělce nutný k obnovení činnosti jeho pohlavních orgánů
445	požerek <i>požerok</i>	stopa žiru hmyzu a bezobratlých na rostlinných orgánech (termín se nevhodně používá i pro jiné živočichy)
446	jednoduchý požerek <i>jednoduchý požerok</i>	požerek monogamních kůrovců s jedinou matečnou chodbou (obr. 8)
447	složený požerek <i>zložený požerok</i>	požerek polygamních kůrovců složený z více matečných chodeb, které vycházejí z téhož místa (obr. 7 a 8)
448	hvězdicovitý požerek <i>hviezdicovitý požerok</i>	požerek složený z více než tří matečných chodeb vycházející z jedné snubní komůrky (obr. 8)
449	podélný požerek <i>pozdlný požerok</i>	požerek, jehož matečné chody sledují směr vodivých pletiv (obr. 8)
450	svorkovitý požerek <i>svorkovitý požerok</i>	složený požerek, jehož mateční chody vycházejí z téhož místa a rozbíhají se v příčném směru, ve směru kolmém k průběhu vodivých pletiv (obr. 8)
451	příčný (vodorovný) požerek <i>priečny (vodorovný) požerok</i>	požerek, jehož matečné chody přetínají vodivá pletiva v kolmém směru (obr. 8)

452	závrtový otvor <i>závrtový otvor</i>	otvor, kterým dospělý hmyz vnikl do hostitelské rostliny nebo dřeva
453	snubní komůrka <i>snubná komôrka</i>	rozšířená část požerku kůrovců, v nichž dochází k párení a z ní vybíhají matečné chody
454	kukelná kolébka <i>kuklová kolíska</i>	rozšířená koncová část larvální chody, v niž se larva kuklí
455	larvální chodba <i>larválna chodba</i>	chodba požerku vyhledaná larvou
456	matečná chodba <i>materská chodba</i>	chodba vyhledaná samičkou kůrovcem, v niž klade vajíčka
457	větrací otvor <i>vetrací otvor</i>	otvor spojující chodbu hmyzu s vnějškem
458	výletový otvor <i>výletový otvor</i>	otvor ve dřevě, v kůře, popř. jiném orgánu rostliny, který dospělý hmyz vyhodadal a jímž opustil místo svého vývinu nebo žiru
459	drť <i>drvina</i>	jemné částečky dřeva a kůry, které vytlačuje ze závrtových otvorů hmyz, který hlodá ve dřevě nebo pod kůrou
460	okénkování (děrování) listu <i>okienkovanie (dierovanie) listu</i>	vyhledávání větších, nepravidelných a řídkých otvorů v listové čepeli hmyzem (obr. 9)
461	skeletování listu <i>skeletovanie (kockovanie) listu</i>	souvislé vyhledávání měkkých listových tkání hmyzem, při kterém z listu zůstává zachována jenom žilnatina (obr. 9)
462	cedničkování listu <i>sítkovanie listu</i>	vyhledávání drobných hustých otvůrků v listové čepeli hmyzem (obr. 9)

463	mina <i>mina</i>	požerek hmyzu v povrchových rostlinných pletivech, při němž zůstává pokožka nebo kůra nedotčena
464	podkopěnka <i>mina listová</i>	mina uvnitř listových pletiv, při něž zůstává pokožka listu nedotčena (obr. 9)
465	listový smotek <i>listový zvitok</i>	úkryt larev některých druhů hmyzu utvořený stočením listů
466	hálka, cecidie <i>hrčka, cecidia</i>	novotvar na rostlinách vzniklý působením živočichů nebo nižších rostlin (obr. 10)
467	korová růžice <i>kôrová růžica</i>	útvar z hojivého korního pletiva, vznikající opakoványmi zralostními žíry samiček lýkohuba jasanového kolem spících oček jasanů
468	okus <i>odhryz</i>	zbavení rostliny, zejména dřeviny, svrchních částí nebo bočních letorostů odkousnutím
469	ohryz <i>obhryz</i>	a) plošné poškození kůry, lýka či dřeva živých nebo čerstvě pokácených stromů a keřů se stopami zubů b) název ohryz v SSR značí společný termín pro okus (odhryz) a ohryz (obhryz)
470	loupání <i>lúpanie</i>	strhávání kůry a lýka stromů ve vegetační době přezvýkavci a medvědem
471	kroužkování <i>krážkovanie</i>	a) odstranění nebo porušení pruhu kůry, popř. i podkorních růstových pletiv po obvodu stromu b) šroubovitě nebo prstencovitě poškození kmene nebo větví lesních dřevin působené některými druhy saveců, ptáků a hmyzu

472	oštipování pupenů <i>odštipovanie pupčíkov (pupeňov)</i>	oštipování pupenů ptáky
473	okusek, odvržek <i>odhryzok, odhodok</i>	část listu nebo výhonu odkousnutá a upuštěná na zem
474	odprysk <i>odlupok</i>	letorost jehličnanů odhryznutý verkami (s prašníkovým pupenem) nebo uštípnutý ptáky
475	vytloukání zvěři <i>vytlkanie</i>	poškození kůry a lýka stromů a keřů způsobené parohy zvěře
476	okusový porost <i>ohryzový porast</i>	porost založený ze dřevin se snadnou výmladností, udržovaný do výše 2 až 3 m; slouží ke zvýšení úživnosti honitby a odlákání zvěře od některých kultur a mlazin
477	už 500 na doplňky	
IV. OCHRANA, OBRANA, PROGNÓZA A EVIDENCE		
501	obrana proti škůdce <i>obrana proti škodcom</i>	činnost, která směřuje k přímému ničení škůdců nebo vhodnými prostředky snižuje následky jejich působení
502	mechanická (fyzikální) obrana <i>mechanická (fyzikálna) obrana</i>	zabraňování škůdcům v přístupu k dřevině, omezování působení škodlivého činitele nebo hubení škůdců fyzikálními metodami
503	chemická obrana <i>chemická obrana</i>	odpuzování nebo hubení škůdců chemickými přípravky
504	biologická obrana <i>biologická obrana</i>	využívání organismů a jejich produktů pro udržení škod v ekonomicky únosných mezech; její aplikace v jednotlivých případech se označuje jako biologický boj

505 integrovaný boj
integrovaný boj

systém regulace škůdců, který bere v úvahu příslušné prostředí a populační dynamiku škodlivého druhu a v účinné kombinaci používá všechny ekonomicky, ekologicky a toxikologicky vhodné metody, postupy a aplikační techniku pro udržení škůdce pod hladinou hospodářské škodlivosti

506 prevence, profylaxe
prevencia, profylaxia

souhrn opatření, kterými se předchází výskytu nebo působení škodlivých činitelů a škodám

507 léčení, terapie
liečenie, terapia

souhrn opatření směřujících k ozdravení napadených rostlin

**508 poradenská služba
(v ochraně lesů)**
*poradenská služba
(v ochrane lesov)*

činnost specializovaného pracoviště zabývajícího se kontrolou škodlivých činitelů, prognózou jejich výskytu a doporučením způsobů obrany proti nim

509 evidenční škodlivých činitelů
evidencia škodlivých činitelov

systematické shromažďování údajů o výskytu a vývoji škodlivých činitelů a údajů o druhu a rozsahu obranných opatření a o jejich účinnosti

510 evidenční zápis
evidenčný zápis

údaje o výskytu škodlivého činitele a rozsahu obranných opatření

511 kontrola škodlivých činitelů
kontrola škodlivých činitelov

kvalitativní a kvantitativní sledování škodlivých činitelů

**512 kontrolní metody
(v ochraně lesů)**
*kontrolné metódy
(v ochrane lesov)*

pracovní postupy sloužící ke zjištění přítomnosti škodlivého činitele, popř. jeho množství a vývoje

513 přímá kontrola
priama kontrola

kontrola výskytu škůdce a jeho vývoje přímým pozorováním a hodnocením

514 nepřímá kontrola
nepriama kontrola

kontrola odvozená z hodnocení různých projevů škůdce

515 orientační kontrola
orientačná kontrola

kontrola vedoucí k ziskání hrubého informativního přehledu o stavu a vývoji škůdce

516 souborná kontrola
sáborná kontrola

kontrola vedoucí k ziskání přehledu o všech škodlivých a užitečných druzích organismů

517 stálá kontrola
stálá kontrola

systematická kontrola vázaná na trvalé (stálé) plochy

518 individuální kontrola
individuálna kontrola

kontrola početního zastoupení a vývoje určitého živočišného druhu či populace

519 kontrola stavu škůdečků
kontrola stavu škodcov

kontrola spočívající ve zjišťování početního stavu škůdečků a jejich vývojových stadií na vymezeném místě a v určitém čase

520 kontrola výskytu
kontrola výskytu

kontrola spočívající ve zjišťování přítomnosti určitého druhu na vymezeném místě a v určitém čase

521 kontrola metodou trusníkovou
kontrola metodou trusníkovou

nepřímá kontrola početnosti hmyzu, žeroucího v korunách, podle množství trusu odvrženého za určitou dobu na plochu trusníku, umístěného pod kontrolním stromem

522 trusník
trusník

upravená plocha pod korunou stromu (čistě umetená zem, arch papíru, popř. plátno určitého rozměru) na kterou se zachycuje trus odvržený hmyzem žeroucím v koruně anebo hmyzem zasažený insekticidem

523 kontrola prosevem
kontrola preosátím

kontrola populační hustoty hmyzu v hrabance nebo v půdě prosíváním odebraných vzorků

524	kontrola vzorníkovou metodou <i>kontrola vzorníkovou metódou</i>	způsob zjišťování populační hustoty hmyzu na vzornících (např. počítáním vajíček na větvích odebraných ze vzorníku)
525	kontrolní sonda <i>(v ochraně lesů)</i> kontrolná sonda <i>(v ochrane lesov)</i>	určitý objem půdy odebraný do vy- mezené hloubky pro zjištění popu- lační hustoty hmyzu v půdě
526	lákání živočichů <i>lákanie živočichov</i>	vábení škodlivých živočichů na ur- čitá místa pomocí návnad, feromonů, světla apod.
527	lákací prostředek <i>lákaci prostriedok</i>	přípravek nebo zařízení, kterým se živočichové vádí na určité místo
528	totocklektor <i>fotoeklektor</i>	zařízení pro separaci hmyzu z růz- ného materiálu (např. půdy) využí- vající jeho snahu pohybovat se za světlem
529	vzorník (v ochraně lesů) <i>vzorník (v ochrane lesov)</i>	strom vykazující průměrné napadení nebo poškození škodlivým činitelem
530	kontrola účinku obranného zásahu <i>kontrola účinku obranného zásahu</i>	kontrola poklesu početnosti škůdce nebo rozsahu onemocnění na ošetře- né ploše
531	kontrola účinku metodou trusníkovou <i>kontrola účinku metodou trusníkovou</i>	kontrola účinku chemického zásahu proti hmyzu žeroucímu v korunách stromů; zjišťuje se bud množství hmyzu spadaného na trusníky po obranném zásahu nebo rozdíl množ- ství trusu odvrženého před a po zásahu
532	kontrola pokryvnosti pesticidu <i>kontrola pokryvnosti pesticidu</i>	kontrola rovnoměrnosti a souvislosti rozptýlení ochranné látky na po- vrchu ošetřených rostlin

533	signalizace <i>signalizácia</i>	a) zřetelné vyznačení rohových bo- dů leteckého pole pro orientaci letce při leteckém ošetřování les- ních porostů (popřípadě i vyzna- čení mezibodů – letových pruhů) b) sdělení nejvhodnejšího termínu pro zahájení a ukončení obran- ných zásahů
534	prognóza škodlivých činitelů <i>prognóza škodlivých činiteľov</i>	predpověď dalšího vývoje škůdce, event. stupně poškození
535	zdravotní minimum <i>zdravotné minimum</i>	souhrn základních opatření směrují- cích k udržení dobrého zdravotního stavu porostu a minimálních, hospo- dársky únosných ztrát v porostech
536	zdravotní seč <i>zdravotný rub</i>	odstranění stromů poškozených škodlivým činitelem, popř. náhyl- ných k poškození
537	negativní výběr <i>negatívny výber</i>	vyhledávání a odstraňování napadených, chřadnoucích, netvárných nebo nežádoucích jedinců z porostu
538	karanténa <i>karanténa</i>	systém opatření, kterými se jednot- livé státy chrání před zavlečením nebo šířením nebezpečných nakaž- livých chorob rostlin nebo vážných škůdců živočišných, houbových a rostlinných
539	vnější karanténa <i>vonkajšia karanténa</i>	karanténa zabraňující zavlékání chorob rostlin a škůdců mezi státy
540	vnitřní karanténa <i>vnútorná karanténa</i>	karanténa zabraňující zavlečení a šíření chorob a škůdců uvnitř státu
541	preventivní prostředek <i>preventívny prostriedok</i>	prostředek omezující či zamezující vniknutí škodlivého činitele do rost- liny
542	léčebný (kurativní) prostředek <i>liečebný (kurativný) prostriedok</i>	prostředek ničící škodlivého činitele po vniknutí do rostliny nebo léčící následky

543	ochranný prostředek <i>ochranný prostriedok</i>	prostředek, který má zabránit přístupu škůdce k dřevině (porostu), popř. jej odpudit	554	polytoxicní pesticid <i>polytoxický pesticíd</i>	pesticid působící na různé druhy rostlinných nebo živočišných škůdců či současně jak na živočichy, tak na rostliny
544	obranný prostředek <i>obranný prostriedok</i>	prostředek, který škůdce odstraňuje nebo hubí	555	selektivní pesticid <i>selektívny pesticíd</i>	pesticid působící na určitý druh či na určité druhy organismů
545	odpuzující prostředek <i>odpuzujúci prostriedok</i>	prostředek, který přímým či nepřímým působením odvrací živočicha od dosažení chráněného objektu	556	insekticid <i>insekticíd</i>	pesticid určený k hubení hmyzu
546	repelent <i>repelent</i>	chemický odpuzující prostředek syntetického nebo přírodního původu	557	přírodní insekticid <i>prirodnyj insekticid</i>	insekticid získaný původně z přírodních materiálů (většinou rostlin)
547	pesticid <i>pesticíd</i>	chemický připravek určený k ničení škodlivých organismů	558	syntetický insekticid <i>syntetický insekticid</i>	insekticid uměle vyrobený (anorganický i organický)
548	dotykový (kontaktní) pesticid <i>dotykový (kontaktný) pesticíd</i>	pesticid působící toxicky na organismus ve styku s jeho povrchem	559	ovicid <i>ovicid</i>	insekticid určený k ničení vajíček hmyzu
549	dýchací (respirační) pesticid <i>dýchací (respiračný) pesticíd</i>	pesticid vnikající do těla především dýchacím ústrojím (částečně i po kožce)	560	larvicid <i>larviciď</i>	insekticid určený k hubení larev hmyzu
550	útrobní (perorální) pesticid <i>útrobný (perorálny) pesticíd</i>	pesticid způsobující otravu po vniknutí do zažívacího ústrojí živočicha	561	akaricid <i>akaricid</i>	pesticid určený k hubení roztočů
551	hloubkový (penetrační) pesticid <i>hlbkový (penetračný) pesticíd</i>	pesticid, který proniká do rostlinného orgánu jen v nejbližším okolí místa dopadu a je v toxicke koncentraci rostlinou rozváděn	562	aficid <i>aficid</i>	insekticid určený k hubení mšic
552	systémový (systemický) pesticid <i>systémový (systemický) pesticíd</i>	pesticid, který proniká do rostlinných orgánů nebo je nasáván kořeny a rozváděn vodivými cestami v koncentraci postačující zahubit škodlivého činitele	563	formicid <i>formicid</i>	pesticid určený k hubení mravenců
553	monotoxicní pesticid <i>monotoxický pesticíd</i>	pesticid působící jen na jeden druh organismu	564	molluskocid <i>molluskocid</i>	pesticid určený k hubení měkkýšů
			565	zoocid <i>zoocid</i>	pesticid určený k hubení živočichů
			566	rodenticid <i>rodenticid</i>	pesticid určený k hubení hlodaveč

567	muricid <i>muricid</i>	pesticid určený k hubení myšovitých hlodavců
568	antibiotikum <i>antibiotikum</i>	metabolit organismů, především mikroorganismů, využívaný do prostředí a působící negativně (inhibičně) na jiné organismy
569	baktericid <i>baktericid</i>	pesticid určený k hubení baktérií
570	fytoneidy <i>fytoncidy</i>	látky využívané rostlinami a působící negativně (inhibičně) na jiné organismy
571	fungicid <i>fungicid</i>	pesticid určený k hubení hub
572	fytocid <i>fytocid</i>	pesticid určený k hubení rostlin
573	arboricid <i>arboricid</i>	pesticid určený k hubení dřevin
574	herbicid <i>herbicid</i>	pesticid určený k hubení plevele a nedřevinné buřeně
575	defoliant <i>defoliant</i>	chemický přípravek způsobující opad listí
576	retardant <i>retardant</i>	látky způsobující zpomalení fenologických fází rostlin
577	atraktant <i>atraktant</i>	chemická látka způsobující orientované pohyby živočichů ke zdroji
578	primární atraktant <i>primárny atraktant</i>	chemická látka obsažená v hostitelské rostlině a působící lákavě na býložravé druhy živočichů

579	feromon, sekundární atraktant <i>feromón, sekundárny atraktant</i>	pachová látka produkována jedinci určitého druhu živočicha za účelem ovlivnění chování jiných jedinců téhož druhu
580	sexuální feromon <i>sexuálny feromón</i>	sekundární atraktant působící na jedince opačného pohlaví téhož druhu
581	agregační feromon <i>agregáčny feromón</i>	sekundární atraktant působící na jedince obou pohlaví téhož druhu, kterými hmyz láká a soustřeďuje jedince svého druhu na místo výhodném pro vývoj
582	antiagregační feromon <i>antiagregáčny feromón</i>	sekundární atraktant, který některé druhy hmyzu (kůrovců) využívají po osídlení hostitelské dřeviny, aby zabránily nadměrné populační hustotě
583	antifeedant <i>angifeedant</i>	látky, která vylučuje nebo omezuje přijímání potravy (žír) živočichem (vysl. antifidant)
584	hmyzí repellent <i>hmyzí repellent</i>	repellent určený k odpuzování hmyzu
585	biopreparát <i>biopreparát</i>	přípravek obsahující v plnidle přísadu mikroorganismů nebo aktivních látek biologického původu
586	chemosterilant <i>chemosterilant</i>	látky vyvolávající sterilitu hmyzu, bez ovlivnění jeho chování
587	juvenoid <i>juvenoid</i>	bioanalog juvenilního hormonu vyrobený synteticky
588	dezorientant <i>dezorientant</i>	látky určená k vyvolávání dezorientace hmyzu
589	narkotikum <i>narkotikum</i>	chemická látka tlumící činnost nervové soustavy

590	stimulátor <i>stimulátor</i>	látku nebo činitel podporující (stimulující) životní pochody organismu
591	asanace <i>asanácia</i>	souhrn opatření směřující k ozdravení určitého prostředí
592	dezinfekce <i>dezinfekcia</i>	souhrn opatření k ničení choroboplodných zárodků
593	dezinfekce <i>dezinfekcia</i>	souhrn opatření k ničení hmyzu
594	deratizace <i>deratizácia</i>	souhrn opatření k hubení myšovitých blodavců
595	sterilizace <i>sterilizácia</i>	a) zničení mikroorganismů b) u vyšších živočichů a rostlin umělé zamezení rozmnожování
596	desikace <i>desikácia</i>	umělé vysoušení rostlin před sklizní (nebo téžbou) chemickými přípravky; může být využito k zabránění šíření škůdců nebo chorob
597	škodlivina <i>škodlivina</i>	látku působici nepříznivě až toxicky na organismus
598	jed <i>jed</i>	látku vyvolávající otravy a různá poškození organismů již v malých dávkách; účinky jedů se zabývá toxikologie; zařazení látek do skupiny jedů je uvedeno ve zvláštních předpisech
599	jedovatost (toxicita) <i>jedovatosť (toxicita)</i>	vlastnost látky působit poruchy životních pochodů až způsobit smrt organismu
600	fytotoxicita <i>fytoxicita</i>	jedovatost pro rostliny

601	reziduální (zbytková) toxicita <i>reziduálna (zostatková) toxicita</i>	jedovatost látky uchovaná po uplynutí určité doby
602	reziduum pesticidu <i>reziduum pesticidu</i>	zůstatek aplikovaného pesticidu (jeho účinné látky) po uplynutí určité doby
603	toxin <i>toxin</i>	produkt látkové výměny parazitických organismů např. baktérií působící toxicky na hostitele
604	intoxikace <i>intoxikácia</i>	vnesení toxickej látky do organizmu nebo prostredí nebo její prítomnosť v nich
605	otravná <i>otrava</i>	patologický stav organizmu způsobený jedovatou látkou
606	toxická dávka <i>toxická dávka</i>	množství jedu, které může vyvolat otravu
607	subtoxická dávka <i>subtoxická dávka</i>	množství jedu, které nevyvolá zjevně viditelnou otravu
608	letální (smrteľná) dávka <i>letalna (smrteľná) dávka</i>	množství jedu, které způsobuje smrteľnou otravu
609	střední smrteľná dávka (LD 50) <i>stredná smrteľná dávka (LD 50)</i>	dávka, po jejímž jednorázovém podání zahyne 50 % pokusných jedinců
610	účinná (aktivní) látka pesticidu <i>účinná (aktivná) látka pesticidu</i>	pesticidně působici chemická látka, hlavní a podstatná součást obchodních pesticidních přípravků; označuje se buď obecným, nebo chemickým názvem; pesticidní přípravek může obsahovat jednu nebo více účinných látok
611	účinná dávka <i>účinná dávka</i>	dávka určená pro zajištění požadovaných účinků při dodržení stanovených postupů a podmínek; u pesticidů se vyjadřuje v dávce účinné látky (nejpřesněji) nebo v dávce či koncentrací pesticidního přípravku

612 přerušení expozice
prerušenie expozicie

přerušení vystavení organismu působení látek (např. jedu) nebo energie

613 ochranné osobní pomůcky
ochranné osobné pomôcky

souhrn všech pomůcek a ochranných oděvů sloužících k zajištění bezpečnosti práce

614 respirátor
respirátor

přístroj omezující vnikání nežádoucích látek do horních cest dýchacích

615 ochranný oděv
ochranný odev

oděv chránící pracovníka před vlivem škodlivých látek či před úrazem

616 termoterapie
termoterapia

léčení organismu teplem

617 chemoterapie
chemoterapia

léčení organismu chemickými látkami

618 chemoterapeutický index
chemoterapeutický index

poměr mezi účinnou koncentrací pesticidního přípravku a maximální koncentrací, kterou rostlina ještě snáší bez poškození; účinnost přípravku se zvyšuje úměrně s klesající hodnotou indexu; dosahuje-li index hodnoty 1, přípravek se z použití vylučuje

619 aplikuční technika
aplikačná technika

stroje a přístroje určené pro aplikaci přípravků

620 technologický postup
technologický postup

sled práce a návaznosti pracovních úkonů a operací

621 pracovní záběr
pracovný záber

šířka pruhu zasažená přípravkem v požadované kvantitě a kvalitě na jediný záběr stroje

622 ochranné pásmo
ochranné pásmo

území zřízené k ochraně určitého objektu před vnějšími rušivými vlivy (např. před znečištěním pesticidy)

623 ochraanná lhůta (nespr. karenční doba)
ochranná lehota

časové období, ve kterém klesne toxicita použitého přípravku pod hranici škodlivou pro pěstované rostliny

624 etiketa
etiketa

označení a souhrn metodických pokynů a technologických postupů na obalu přípravku určující jeho použití

625 moření semen
morenie semien

ošetření osiva proti škodlivým činitelům mořidlem

626 suché moření
suché morenie

moření semen práškovitým mořidlem, kterým se povrch semen obaluje

627 mokré moření
mokré morenie

moření semen namáčením do roztoku nebo suspenze mořidla

628 mořidlo
moridlo

pesticid určený k ničení hub a jiných škůdců semen nebo k jejich odpuzování

629 zálivka (v ochraně rostlin)
zálievka (v ochrane rastlín)

ošetření půdy, při němž je účinná látka rozptýlena v půdním profilu vodou

630 fumigace
fumigácia

ošetření porostů, půdy nebo produktů plynem či fumigantem

631 zakuřování
zadymovanie

ošetření ploch nebo prostor kouřem

632 vykuřovací patrona
zadymovaci náboj

speciálně upravená malá dýmovnice s dávkou pesticidu (zejména pro použití v norách)

633 dýmovnice
dýmovnica

pomůcka pro aplikaci pesticidních přípravků, obsahující vedle účinné látky dýmovotvorné přísady, které po zapálení vytvářejí dým unášející pesticid

634	protimrazová dýmovnice <i>protimrazová dýmovnica</i>	dýmovnice, vytvářející po zapálení dým, který zamezuje namrzání rostlin
635	plynování <i>plynovanie</i>	ošetření uzavřeného prostoru plynými pesticidy
636	zamižování <i>zahmlovanie</i>	ošetření ploch nebo prostor aerosolem
637	rosení, orosování <i>rosenie, orosovanie</i>	postřik při využití proudu vzduchu; velikost kapének se pohybuje v rozmezí 25 až 125 μm
638	postřik, postřikování <i>postrek, postrekovanie</i>	rozptylování přípravků v tekutém médiu (ve formě suspenze, emulze, roztoku apod.)
639	HV aplikace, vysokoobjemová aplikace <i>HV aplikácia, vysokoobjemová aplikácia</i>	aplikace přípravků formou postřiku, při čemž hektarová dávka postřikové jichy je vyšší než 400 l na hektar (částice postřiku jsou zpravidla větší než 300 μm)
640	MV aplikace, středněobjemová aplikace <i>MV aplikácia, stredneobjemová aplikácia</i>	aplikace přípravků formou postřiku, při čemž hektarová dávka postřikové jichy se pohybuje zpravidla od 50 do 400 litrů na hektar (částice jsou zpravidla velikosti 100 až 300 μm)
641	LV aplikace, nízkoobjemová aplikace <i>LV aplikácia, nízkoobjemová aplikácia</i>	aplikace přípravku v tekutém médiu, při čemž hektarová dávka jichy je zpravidla od 5 do 50 litrů na hektar (částice jsou zpravidla velikosti 20 až 300 μm); jednon z forem LV aplikace je zamižování, kdy hektarová dávka čini obvykle 5 až 20 litrů na hektar (velikost častic je zpravidla v rozmezí 5 až 50 μm)
642	ULV aplikace, velmi nízkoobjemová aplikace <i>ULV aplikácia, velmi nízkoobjemová aplikácia</i>	aplikace přípravku v tekutém médiu, při čemž hektarová dávka se pohybuje zpravidla v rozmezí 0,5 až 5 litrů na hektar (velikost častic obvykle v rozmezí 20 až 100 μm)

643	UULV aplikace, ultramizko-objemová aplikace <i>UULV aplikácia, ultramizko-objemová aplikácia</i>	aplikace přípravku v tekutém médiu, při čemž hektarová dávka je nižší než 0,5 litru na hektar (velikost častic pod 50 μm)
644	poprašování <i>poprašovanie</i>	ošetřování rostlin práškovitým pesticidem (poprachem)
645	rozmetání granulí <i>rozmetanie granúl</i>	aplikace granulovaných látek (zpravidla velikosti od 0,1 do 4 mm) rozptýlením po ošetřované ploše
646	granule <i>granula</i>	pevná forma přípravku ve formě zrnitých častic – granulí o velikosti zpravidla od 0,1 do 4 mm
647	injikování, injektáz <i>injikovanie, injektáz</i>	vstřikování roztoku chemické látky do půdy či organismu (stromu) pomocí tlakového přístroje (injektoru)
648	natírat dřevin <i>natieranie drevín</i>	ošetřování dřevin tekutými či mazlavými přípravky (pastou) nanesením na jejich povrch štětkou, kartáčem, stérkou apod.
649	bandážování stromu <i>bandažovanie stromu</i>	ošetřování stromu obvazem napuštěným pesticidním přípravkem
650	smáčivý (smáčiteľný) prášek <i>zmáčavý (zmáčateľný) prášok</i>	práškovitý pesticid obsahující inertní plnidlo, účinnou látku a smáčedlo, je určený k aplikaci postřikem ve formě suspenze a snadno mísitelný s vodou
651	suspenze <i>suspenzia</i>	disperzní soustava rozptýlených pevných částeček (dispergovaná fáze) v kapalině (disperzním prostředí)
652	suspenzní koncentrát <i>suspenzný koncentrát</i>	jemně mletý prášek obsahující vedle účinné látky i dispergátor, který ve směsi s vodou vytvoří suspenzi

653	jeha <i>zmes</i>	aplikační forma pesticidu, v níž je účinná látka obsažena ve formě emulze nebo suspenze	664	aerosol <i>aerosol</i>	částice kapaliny rozptýlené ve vzduchu ve formě kapének o průměru menším než $50\text{ }\mu\text{m}$
654	emulze <i>emulzia</i>	disperzní soustava dvou nebo více nemísitelných kapalin	665	studený (meehanický) aerosol <i>studený (mechanický) aerosol</i>	aerosol vznikající tříštěním roztoku na kapénky o průměru 5 až $50\text{ }\mu\text{m}$ rozptylované kinetickou energií proucího vzduchu při udržení normální teploty
655	invertní emulze <i>invertná emulzia</i>	emulze vody v oleji, při jejíž aplikaci vznikají větší kapky vhodné při použití pesticidů, zejména herbicidů	666	teplý aerosol <i>teplý aerosol</i>	aerosol připravený zahřátím přípravku na odpařovací teplotu, jehož částice do velikosti $5\text{ }\mu\text{m}$ jsou unášeny vzdušným prouděním a kondenzují na chladnějším povrchu rostlin ve formě kapének, které vytvářejí pesticidní pokryv
656	emulzní koncentrát <i>emulzný koncentrát</i>	soustava účinné látky a ve vodě nerozpustné kapaliny a emulgátoru, které ve směsi s vodou vytvoří emulzi	667	termomechanický aerosol <i>termomechanický aerosol</i>	aerosol vzniklý kombinací studených (mechanických) a teplých (termických) postupů
657	poprach <i>poprašok</i>	pevný pesticid v podobě prášku o velikosti částic 0,002 až $0,15\text{ mm}$	668	adhezivum <i>adhezívum</i>	látká přidávaná do přípravků ředěných vodou pro zvýšení přilnavosti
658	roztok <i>roztok</i>	homogenní soustava dvou nebo více látok, jejichž částečky jsou v molekulárně disperzním stavu homogenně rozloženy v celém objemu	669	smáčedlo <i>zmáčadlo</i>	látká snižující povrchové napětí kapaliny
659	olejový roztok (pesticidu) <i>olejový roztok (pesticidu)</i>	tekutá forma pesticidu obsahující účinnou látku rozpuštěnou pomocí vhodného rozpouštědla v lehkých olejích	670	synergant (u pesticidu) <i>synergant (v pesticídě)</i>	látká zvyšující účinnost pesticidu, která sama o sobě nemusí mít pesticidní účinky
660	pasta <i>pasta</i>	polotuhá úprava pesticidu určená k aplikaci natíratáním	671	pokryvnost pesticidu <i>pokryvnost pesticidu</i>	podíl plochy pokryté po aplikaci pesticidním přípravkem k celkové ošetřené ploše
661	pesticidní mlha <i>pesticidná hmota</i>	aplikační forma pesticidu vyznačující se velikostí kapiček rozptýlené kapaliny o průměru menším než $50\text{ }\mu\text{m}$	672	rozptyl pesticidu <i>rozptyl pesticidu</i>	prostorové nebo plošné rozmístění pesticidního přípravku
662	olejová mlha (pesticidu) <i>olejová hmota (pesticidu)</i>	forma pesticidní mlhy, kde je pesticidní látka unášena v kapičkách oleje	673	doleť pesticidu <i>doleť pesticidu</i>	vzdálenost, kterou dosáhnou částečky pesticidu od ústí aplicačního přístroje
663	fumigant <i>fumigant</i>	těkavý pesticid, který se vypařuje (fumiguje) již za běžných středních teplot			

674	úlet (drift) pesticidu <i>úlet (drift) pesticidu</i>	množství (podíl) pesticidu, které unikne mimo cílenou plochu ošetření	684	izolační škůdeček <i>izolácia škodcov</i>	oddělení ohniska výskytu škůdce od nezasazených oblastí
675	letecké pole <i>letecké pole</i>	vymezená plocha lesních porostů určená k leteckému ošetření	685	izolační příkop <i>izolačná priekopa</i>	příkop, který má zabránit šíření pozemních a podzemních požáru nebo znemožnit rozšířování některých bezkřídlých škodlivých živočichů
676	signalizační značka <i>signalizačná značka</i>	pomůcka (např. terč, balón, prapor, dým) sloužící k signalizaci při letecém boji proti škůdcům	686	lepovalý pás <i>lepovalací pásek (prižok)</i>	prstenec lepu naneseny na upravenou kůru stromu anebo na papírovou manžetu zhruba ve výšce očí člověka; zabraňuje lezoucímu hmyzu výstup do koruny
677	jedový proužek (toxický pásek) <i>jedový prižok (toxickej pásiak)</i>	nástřik nebo nátěr dotykových insekticidů v podobě prstenců kolem kmene	687	lepovalání <i>lepovalanie</i>	nanesení lepovalých pásků na stromy
678	napadení rostlin <i>napadnutie rastlín</i>	výskyt škodlivého organismu na hostiteli (semenáčku, sazenici, stromu) nebo na souboru hostitelů (porosty, školky)	688	kontrolní lepovalání <i>kontrolné lepovalanie</i>	olepovalání určitého počtu kmeneù na hektar za účelem zjištění množství škůdců
679	koefficient rozmístění <i>koeeficient rozmiestnenia</i>	poměr velikosti ploch zasažených určitým škůdcem ve dvou srovnávaných letech	689	obranné lepovalání <i>obranné lepovalanie</i>	olepovalání všech stromù v porostu, jako obranné opatření proti hmyzu, který vylézá ze země do koruny stromù
680	průměrný strom <i>priemerný strom</i>	fenotypicky reprezentativní strom vybraný k zjištění početního stavu škůdce při sanitární kontrole	690	housenčí lep <i>husenicové lepidlo (lep)</i>	lepavý připravek zabraňující hmyzu v přístupu na určitá místa, popř. zadržující hmyz na určitých místech
681	inundace <i>inundácia</i>	a) zatopení pozemku podél vodního toku vodou, která vystoupí z vodoteče b) jednorázové vypuštění užitečného organismu ve velkém množství, s cílem zničit škodlivý druh nebo jeho výskyt omezit na hospodářsky únosnou mez	691	lapák <i>lapák</i>	evidovaný skácený odvětvěný strom nebo jeho část, připravený pro kontrolu a hubení kůrovců v určitém prostoru a pro určité časové období
682	předznačování stromù <i>predznačovanie stromov</i>	označení vyhledávaných stromù napadených kůrovcem pro jejich včasné zpracování	692	lapák I. série <i>lapák I. séria</i>	lapák určený k zachycení hlavního jarního náletu kůrovců
683	ožeh půdy <i>opálenie pôdy</i>	opálení povrchu půdy rychlým, silně výhřevným plamenem, a to buď záměrně (např. plamenometry nebo spalování hořlavých látek, klestu, odpadu) nebo nezáměrně (požárem při pálení klestu apod.)	693	lapák II. série <i>lapák II. séria</i>	lapák určený k zachycení kůrovců, kteří se přerojují, aby založili tzv. sesterské pokolení

694	lapák III. série <i>lapák III. série</i>	lapák určený k zachycení kůrovců druhé generace
695	otrávený lapák <i>otrávený lapák</i>	stojící strom s intoxikovaným lýkem nebo skácený, odvětvený, na povrchu insekticidem ošetřený kmen, nebo jeho část, opatřený kůroveovými feromony, určený k hubení kůrovců
696	lapací past <i>lapacia pasca</i>	zařízení pro chytání, kontrolu a pořípadě i hubení živočichů; rozlišuje se druhem použitého atraktivního materiálu nebo konstrukcí
697	zemní past <i>zemná pasca</i>	širokohrdlá nádoba, zakopaná do země tak, aby okraj byl v úrovni nebo částečně pod úrovni okolní půdy, určená k zachycování a kontrole epigeického hmyzu; nevhodně se někdy označuje jako padací past, lapací hrnce, lapací nádoba apod.
698	lapací kúra <i>lapacia kóra</i>	sloupnuté a přeložené kusy kůry s vloženými větvičkami borovice určené pro kontrolu a hubení klikorohů
699	lapací poleno <i>lapacie poleno</i>	poleno určené ke kontrole nebo hubení klikorohů
700	lapací drn <i>lapacia mačina</i>	pomůcka pro kontrolu a hubení klikorohů; otrávená návnada se ukládá pod převrácený drn, nejlépe u kořenových náběhů pařezu
701	feromonová past <i>feromónová pasca</i>	lapací past, v níž je k lákání hmyzu použito feromonů (feromonových návnad)
702	feromonová návnada <i>feromónové vnadiľlo</i>	návnada obsahující příslušné množství feromonu, popř. stabilizátoru, formulovaná do nosné látky, např. plastiku, vatového tampónu, knotu, pryže ap.; je určena pro lákání jedinci určitého druhu hmyzu zpravidla opačného pohlaví na určité místo

703	feromonový lapač <i>feromónový lapač</i>	feromonová past sloužící k zachycení kůrovců
704	návnada <i>vnadiľlo</i>	záměrně umístěný pokrm nebo látka určená k vábení škodlivých živočichů za účelem jejich zjištění, chycení nebo hubení
705	ochranné zavětření <i>ochranné zavetrenie</i>	ošetření dřevin či porostů čichovým odpuzovadlem proti savečům
706	zradidlo <i>odrádzadlo</i>	pomůcka mající odradit škodlivé živočichy od vstupu do chráněného prostoru (může být elektrické, akustické nebo optické)
707	zábrana <i>zíbrana</i>	prostředek znemožňující škodlivým živočichům přístup k jednotlivým stromům, porostům nebo jejich čásťem
708	izolační manžeta <i>izolačná páaska (manžeta)</i>	zábrana z dehtového papíru chránící jednotlivé záhonky ve školkách proti myšovitým hlodavcům
709	obal stromků <i>obal stromkov</i>	ochrana jednotlivých stromků proti ohryzu a loupaní (zhotovená např. z drátěného pletiva nebo z jiného obalového materiálu)
710	ohvaz stromků <i>obváz stromkov</i>	ochrana jednotlivých stromů proti loupaní spárkatou zvěří
711	suchý obvaz <i>suchý obváz</i>	zábrana zhotovená z odseknutých smrkových větví anebo hustě zavětvených vrcholků, převázaných kolem kmene
712	zelený obvaz <i>zelený obváz</i>	zábrana zhotovená ze spodních větví hluboko zavětvených stromů, které se ohnou dolů a stáhnou tak, aby vytvořily hustý obal

713	zraňování kůry <i>zraňovanie kôry</i>	úmyslné mechanické narušení kůry k ochraně před ohryzem a loupáním
714	zraňovač kůry <i>zraňovač kôry</i>	pomůcka pro zraňování kůry
715	opich <i>opich</i>	zábrana z větvi nebo rozsoch zapíchaných kolem sazenice anebo stromku na ochranu před okusem
716	oploacenka <i>oplôtok</i>	část porostu chráněná proti zvěři plotem; termín se používá i pro označení oplocení
717	odpuzovadlo <i>odpuzovadlo</i>	zařízení nebo přípravek, který živočichům způsobuje nepříjemný smyslový vjem anebo jej vybavuje, takže se živočichové vyhýbají takto ošetřeným dřevinám, porostům a místům
718	háječka <i>výstražník</i>	varovné znamení (např. věchet slámy) označující zákaz vstupu
719 až 730	na doplňky	

DODATEK**Související čs. normy**

ČSN 48 2701 Ochrana lesa před škodlivým hmyzem a houbami. Základní ustanovení

ČSN 48 2702 Letecká a pozemní ošetřování lesních porostů proti škůdcům

ON 48 2711 Ochrana lesa proti kůrovci lýkožroutu smrkovému

ON 48 2712 Ochrana lesa proti klikorohu borovému

ON 48 2715 Ochrana lesa proti bekyni mnišee

ON 48 2722 Ochrana lesa proti obalovačovi jedlovnému

ON 48 2723 Ochrana lesa proti dřevokazu čárkovávanému

ON 48 2732 Ochrana lesa proti sypavce borové

Nahrazení předchozích ČSN

Tato norma nahrazuje obor 3 (poř. čísla hesel 3001 až 3987)

ČSN 48 0000 Názvosloví v lesním hospodářství z 8. 9. 1964.

Změny proti předchozímu vydání

Proti předchozímu vydání byla norma zezešla přepracována; názvy a definice byly zpřesněny a nově rozděleny do 4 částí. Pojmy, jejichž význam je ustálený, jakož i zastaralé názvy byly z normy vypuštěny.

Vypracování normy

Zpracovatel: Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti Jiloviště-Strnady, Ing. Vl. Jančárik CSc., Ing. Vl. Novák, CSc., Ing. J. Pařez, CSc., Ing. V. Samek, CSc., Ing. Z. Šustek, Ing. M. Švestka, CSc., Ing. V. Tichý, CSc.

Odvětvové normalizační středisko pro lesní hospodářství při VÚLHM – Ing. M. Michalec.

S návrhem vyslovily souhlas organizace:

Ministerstvo lesního a vodního hospodářství ČSR Praha

Ministerstvo lesního a vodního hospodářstva SSR Bratislava

Vojenské lesy a statky, GR Praha

Výzkumný ústav lesního hospodářstva Zvolen

Encyklopedický institut ČSAV Praha

Ústav vědecko-technických informací pro zemědělství Praha

Lesprojekt, ústav inženýrské činnosti lesů Brandýs nad Labem

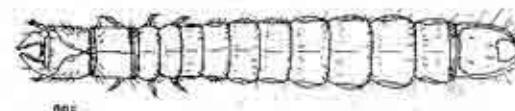
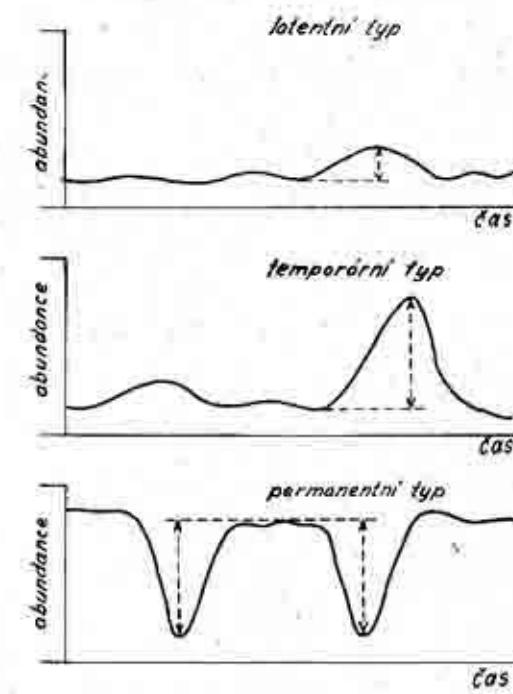
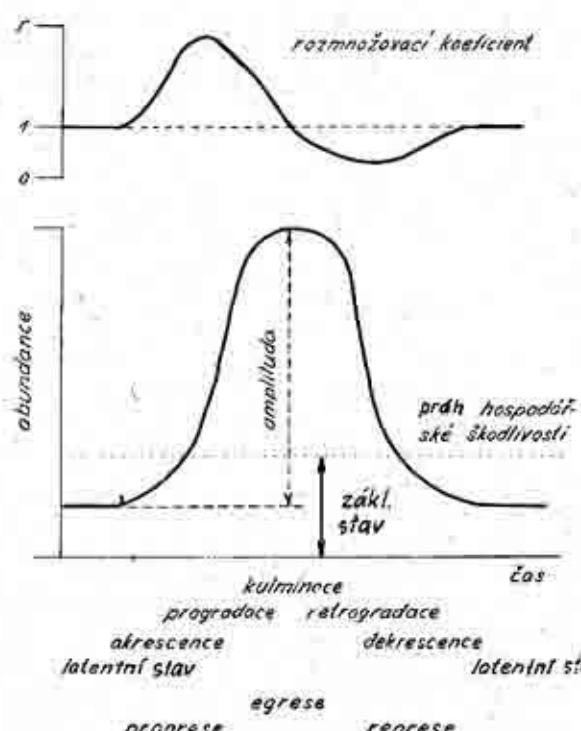
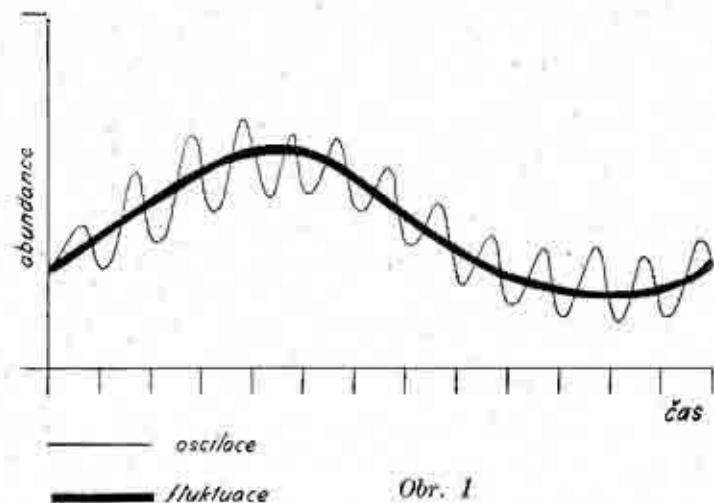
Lesprojekt Zvolen

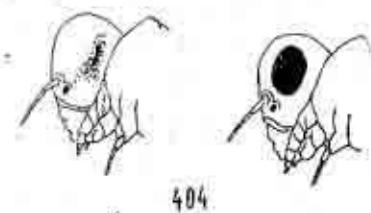
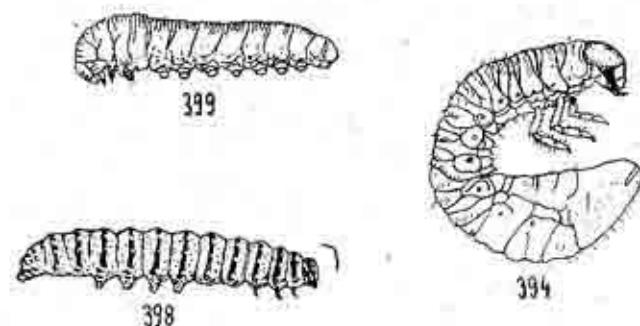
Východočeské státní lesy, PR Hradec Králové

Středočeské státné lesy, PR Žilina

U pozornění: Změny a doplňky, jakož i zprávy o nově vydaných normách jsou uveřejňovány ve Věstníku Číadu pro normalizaci a měření.

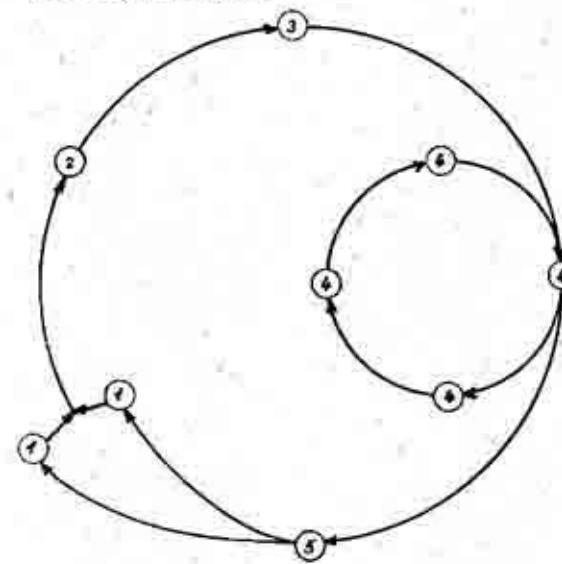
PŘÍLOHA

Obr. 5

422, 423, 424, 433, 434

1 sexuales, ♂♂ a ♀♀ 4 virginogenie
2 fundatrix 5 sexuata
3 fundatrigene

Obr. 6

Obr. 7

